

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem ve věci

žalobce: **M. K.**, nar. X, státní příslušnost X
t. č. pobytem X
zastoupen Mgr. Filipem Slavíkem, advokátem
sídlem Moravské náměstí 1007/14, Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 7. 2022, č. j. OAM-688/ZA-ZA10-D02-2022,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Filipu Slavíkovi se přiznává odměna za zastupování v řízení před krajským soudem ve výši 6 800 Kč, která bude vyplacena ve lhůtě 60 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím rozhodl, že žádost žalobce o mezinárodní ochranu je nepřipustná dle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), řízení o žádosti zastavil dle § 25 písm. i) zákona o azylu a určil, že příslušným státem k projednání žádosti je podle čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 („nařízení Dublin III“) Nizozemské království.

II. Obsah žaloby

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce včasnou žalobu. Namítá, že v Gruzii má obavy o svojí bezpečnost z důvodu výhrůžek věřitelů a kvůli svému kurdskému původu. Je pravdou, že žalobce žil nějakou dobu v Nizozemsku, kde i požádal o udělení mezinárodní ochrany, avšak i tam si ho našli věřitelé, kteří vyhrožovali smrtí žalobci i jeho matce, která žije v Gruzii. Do země původu ani do země příslušné k posouzení žádosti dle nařízení Dublin III se tudíž žalobce z odůvodněné obavy o bezpečnost sebe a své rodiny vrátit nemůže. Proto má žalobce za to, že žalovaný měl využít diskrečního oprávnění dle čl. 17 nařízení Dublin III a žádost o mezinárodní ochranu věcně posoudit. Žalobce proto navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

3. Žalovaný ve svém vyjádření považuje napadené rozhodnutí za zákonné a správné. Žalovaný zjistil, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu dne 8. 11. 2013 v Polské republice, následně dne 10. 12. 2013 ve Spolkové republice Německo, poté dne 16. 5. 2019 v Nizozemském království, dne 26. 9. 2020 ve Spolkové republice Německo, poté opakovaně dne 22. 5. 2021 v Nizozemském království a dne 8. 7. 2022 v Rakouské republice. Žalovaný požádal Nizozemské království o přijetí žalobce zpět a dne 27. 7. 2022 obdržel informaci, že Nizozemské království uznalo svou příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu žalobce. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí zabýval i tím, zda v případě Nizozemského království existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů a dospěl k závěru, že nikoliv. K námitkám předneseným v žalobě, žalovaný uvádí, že žalobce není kurdské národnosti, nýbrž uvedl národnost jezidskou, žádné diskriminační jednání v průběhu správního řízení neuváděl. Úkolem žalovaného vzhledem k povaze nynějšího řízení není posuzovat žalobcovy obavy z věřitelů; příslušným státem k posouzení jeho azylového příběhu je Nizozemské království. V žalobě tvrzené skutečnosti uvádí žalobce až v žalobě, v průběhu řízení je nejenže nezmínil, ale ani důkazně nepodpořil, a to ani v žalobě. Dle žalovaného se jedná pouze o snahu vytvořit jakékoli zástupné důvody k dosažení pozitivního rozhodnutí. Žalovaný proto navrhuje, aby soud žalobu zamítl.
4. V replice k vyjádření žalovaného žalobce namítá, že se žalovaný nedostatečně zabýval humanitárními důvody pro použití čl. 17 nařízení Dublin III. V České republice totiž pobývá partnerka žalobce, státní příslušnice Ukrajiny. Není tedy pravdou, že žalobce zde nemá žádné sociální vazby; žalovaný se uvedenou skutečností měl zabývat.

IV. Posouzení věci krajským soudem

5. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
6. Žaloba **není** důvodná.

7. Podle čl. 3 odst. 1 věty druhé nařízení Dublin III *žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III*. Výjimku představuje situace popsaná v čl. 3 odst. 2 větě druhé, dle které *není-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát*.
8. Ve shodě s žalovaným krajský soud konstatuje, že společný evropský azylový systém (jehož součástí je i nařízení Dublin III) je založen na zásadě, že za věcné posuzování žádosti o mezinárodní ochranu je odpovědný pouze jeden stát. Kritéria pro určení příslušnosti stanoví zejména čl. 3 – 16 nařízení Dublin III. Podle čl. 3 odst. 2 tohoto nařízení zároveň platí, že *pokud nemůže být na základě kritérií vyjmenovaných v tomto nařízení určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána*. V čl. 17 nařízení Dublin III je obsaženo diskreční oprávnění nepřislušného členského státu atrahovat si posuzování žádosti o mezinárodní ochranu, což ovšem není právem k libovůli, nýbrž prostředkem zohlednění případů hodných zvláštního zřetele.
9. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce před podáním nynější žádosti požádal o mezinárodní ochranu dne 8. 11. 2013 v Polské republice a dne 10. 12. 2013 ve Spolkové republice Německo, poté se vrátil do země původu. Po odjezdu ze země původu žalobce znovu požádal o mezinárodní ochranu dne 16. 5. 2019 v Nizozemském království, dne 26. 9. 2020 ve Spolkové republice Německo, poté opakovaně dne 22. 5. 2021 v Nizozemském království a dne 8. 7. 2022 v Rakouské republice. V souladu s čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III je proto k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušné právě Nizozemské království, neboť kritéria dle čl. 4 – 16 nejsou v případě žalobce naplněna a nebylo využito ani diskreční oprávnění dle čl. 17 nařízení. Nizozemské království již svou příslušnost uznalo, což taktéž vyplývá ze správního spisu. Závěry žalovaného o příslušnosti Nizozemského království dle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III ostatně žalobce v žalobě ani nezpochybňuje.
10. Pokud jde o tvrzené obavy z výhružek věřitelů a obavy v souvislosti s kurdským původem v zemi původu, tj. v Gruzii, ty nemají pro nynější řízení žádný význam. Žalobce v důsledku výkonu napadeného rozhodnutí nebude nucen vycestovat do Gruzie, kde mu dle jeho tvrzení hrozí nebezpečí. Tyto obavy může žalobce prezentovat v řízení ve věci mezinárodní ochrany v příslušném Nizozemském království.
11. Krajský soud ověřil, že žalovaný se v napadeném rozhodnutí zabýval také otázkou případných systémových nedostatků azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v Nizozemském království, které by mohly poukazovat na riziko nelidského či ponižujícího zacházení (str. 4 napadeného rozhodnutí). Ani proti těmto závěrům žalovaného se žalobce v žalobě nijak nevymezuje.
12. Argumentace žalobce spočívá v tom, že žalovaný měl využít diskreční pravomoc dle čl. 17 nařízení Dublin III z důvodu obav žalobce z jednání soukromých osob v příslušném členském státě, které žalobci v minulosti vyhrožovaly.

13. Podle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III *odchylně od čl. 3 odst. 1 se může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný.*
14. Uvedené ustanovení umožňuje členským státům rozhodnout se převzít odpovědnost za posouzení žádosti o mezinárodní ochranu v případě, kdy příslušným je jiný členský stát. Přestože se jedná o diskreční ustanovení, které není nárokovatelné, judikatura Nejvyššího správního soudu stanovuje určité mantinely jeho aplikace. V rozsudku ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016 – 24, Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„vyjádření suverenity v podobě atrakce posuzování žádosti o mezinárodní ochranu nepřislušným státem tak neznamená právo k libovůli, nýbrž povinnost hledat a nacházet racionální řešení přiměřená konkrétním okolnostem. Pokud z okolnosti případu plyne, že je hodný zvláštního zřetele, je na místě úvahu o aplikaci čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III učinit.“*
15. Nejčastější důvod použití diskrečního oprávnění (byť není možné *a priori* vyloučit důvody jiné) vyjádřil unijní normotvůrce v bodě 17 odůvodnění nařízení Dublin III: *„Kterýkoli členský stát by měl mít možnost odchylně se od kritérií příslušnosti, zejména z humanitárních důvodů a z důvodu solidarity, aby bylo možné sloučit dohromady rodinné příslušníky nebo příbuzné nebo jiné členy rodiny a posoudit žádost o mezinárodní ochranu, která byla podána tomuto nebo jinému členskému státu, i když pro toto posouzení není příslušný podle závazných kritérií stanovených tímto nařízením“.* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016 – 44). Obecněji je pak na místě aktivovat čl. 17 nařízení Dublin III tehdy, pakliže je to nutné k poskytnutí skutečné efektivní ochrany před individuálně identifikovanou újmou. Taková situace nastává např. i tehdy, pokud hrozba újmy trvá i ve státě příslušnému k posouzení žádosti, např. dosah ohrožení života žadatele i na území příslušného státu.
16. Citovaný rozsudek druhého senátu pak shrnuje, že *„užití diskrečního oprávnění (...) má být vyhrazeno jen skutku výjimečným případům, kterých bude v porovnání s celkovým obvyklým počtem řešených žádostí o azyl výrazná menšina. Úvahu o tom, zda případně neuplatnit diskreční oprávnění podle výše zmíněného ustanovení, je proto správní orgán povinen učinit a ve svém rozhodnutí přezkoumatelným způsobem projevit jen tehdy, vyjdou-li v řízení najevo takové okolnosti, z nichž je patrné, že uvedené úvahy je v konkrétním případě třeba. Nevyjdou-li žádné takové okolnosti najevo, absence zmínky o diskrečním oprávnění nečiní rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů“* (bod 34 rozsudku druhého senátu).
17. Z citované judikatury tedy vyplývá, že v případech hodných zvláštního zřetele, kterými jsou (mimo jiné) humanitární případy, situace vyžadující projev solidarity mezi členskými státy, rodinné či jiné sociální vazby žadatele v členském státě, nebo dosah hrozby ze země původu i na příslušný členský stát, je správní orgán povinen řádně odůvodnit, proč se rozhodl diskreční oprávnění nevyužít. V opačném případě trpí rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti a je dán důvod pro jeho zrušení.
18. Na druhou stranu je ovšem krajský soud přesvědčen, že požadavky na odůvodnění použití čl. 17 nařízení Dublin III by neměly fakticky sloužit jako nástroj, prostřednictvím něhož se žadatel o mezinárodní ochranu domůže věcného posuzování, zda mu v některém z členských států nehrozí pronásledování či vážná újma.
19. Právní řád a společný azylový systém totiž vychází z předpokladu, že se zřetelem na úroveň ochrany základních práv a svobod v členských státech Evropské unie se považují

členské státy navzájem za bezpečné země původu, a to pro veškeré právní a praktické účely spojené se záležitostmi azylu.

20. Přiměřeně lze poukázat na skutečnost, že Protokol ke Smlouvě o Evropské unii (č. 24) o poskytování azylu státním příslušníkům členských států Evropské unie (dále jen „protokol“), jako přímo použitelný předpis komunitárního práva, stanoví vyvratitelnou právní domněnku, že se zřetelem na úroveň ochrany základních práv a svobod v členských státech Evropské unie mají pro účely azylu členské státy navzájem postavení bezpečných zemí původu, nenastanou-li okolnosti předvídané písmeny a) až d) protokolu. Jinak řečeno, neklesla-li ochrana základních práv a svobod v členském státě pod určitou úroveň, je příslušný členský stát možné bez dalšího hodnotit jako bezpečnou zemi, která je schopna poskytnout jednotlivci ochranu jeho základních práv.
21. Za této situace je žádost podaná občanem Evropské unie *a priori* nepřípustná [§ 10a odst. 1 písm. a) zákona o azylu], neboť se má za to, že členský stát není původcem pronásledování nebo hrozby vážné újmy, resp. v případě nestátních původců je schopen svým občanům na svém území poskytnout odpovídající ochranu. Zároveň není důvodu se domnívat, že by trpěl pronásledování či působení vážné újmy v případě státních příslušníků třetích zemí.
22. Pokud se tedy žadatel o mezinárodní ochranu obává nebezpečí ze strany soukromých osob v příslušném členském státě, je rozsah nezbytného odůvodnění ne/použití diskrečního oprávnění dle čl. 17 nařízení Dublin III přímo úměrný tomu, do jaké míry žalobce uvede konkrétní náznaky okolností hodných zvláštního zřetele, tj. buďto konkrétní dosah hrozby ze země původu i na příslušný členský stát nebo tvrzení o existenci závažných skutkových důvodů nasvědčujících tomu, že ze strany dotčeného členského státu dochází v souvislosti se situací žadatele k závažnému a trvajícimu porušování zásad demokracie, právního státu a základních práv a svobod.
23. V nynějším případě žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že nenašel důvody pro aplikaci čl. 17 nařízení Dublin III. Toto odůvodnění odpovídá tomu, že žalobce v řízení před žalovaným neuvedl vůbec žádné konkrétní okolnosti, na základě kterých by byl žalovaný povinen blíže odůvodnit, proč se rozhodl diskreční oprávnění nevyužít. V průběhu pohovoru k žádosti na dotaz žalovaného, zda má jiný důvod nevrátit se do Nizozemského království, než že mu vydali negativní rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, výslovně odpověděl, že ne.
24. Bylo přitom především na žalobci, aby v průběhu řízení žalovanému (na základě odpovídajících otázek) vylíčil všechny skutečnosti, které by mohly mít pro posouzení věci význam. Pokud tak bez omluvitelného důvodu neučinil (ač mu v tom nic nebránilo), tuto pasivitu zásadně nelze dohnat v řízení před krajským soudem.
25. Je pravdou, že žalobce v průběhu seznámení s podklady rozhodnutí uvedl, že do České republiky přijede z Ukrajiny jeho družka, která je ukrajinské státní příslušnosti. Diskreční oprávnění dle čl. 17 nařízení Dublin III však směřuje k hodnocení reálně existujících vazeb žadatele k určitému členskému státu. Skutečnost, že družka žalobce se teprve chystá do České republiky přijet, není z pohledu povinnosti žalovaného odůvodnit neuzítí čl. 17 nařízení Dublin III relevantní. Žalovaný vycházel z tvrzení žalobce. Odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž se uvádí, že žalobce nemá na zdejším území žádné sociální vazby, bylo ve vztahu k výpovědi žalobce ke dni vydání napadeného rozhodnutí odpovídající.

26. Zbývá doplnit, že žalobce v doplnění žaloby uvádí, že jeho družka, státní příslušnice Ukrajiny, v České republice pobývá (patrně tedy již přijela). Ani pokud by krajský soud v souladu s článkem 27 odst. 1 nařízení Dublin III ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie k této skutečnosti přihlédl jako k okolnosti, která nastala po přijetí napadeného rozhodnutí (srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 15. 4. 2021 ve věci C-194/19 *H. A. proti Belgii*), sama skutečnost, že na území ČR pobývá družka žalobce (občanka třetího státu), by bez bližší skutkové konkretizace nemohla mít na použití čl. 17 nařízení Dublin III žádný vliv.
27. Krajský soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že žalovaný řádně odůvodnil příslušnost Nizozemského království pro posouzení žádosti žalobce a žalobce ve správním řízení neuvedl žádné konkrétní okolnosti, na základě kterých by žalovaný byl povinen odůvodnit neuzítí diskrečního oprávnění dle čl. 17 nařízení Dublin III podrobněji, než učinil v napadeném rozhodnutí. Žalobní námitky proto neshledal důvodnými.

V. Závěr a náklady řízení

28. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
29. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.
30. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Filipu Slavíkovi krajský soud přiznal odměnu dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu. Odměna zástupci náleží za dva úkony právní služby, kterými jsou převzetí a příprava zastoupení a doplnění žaloby [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) ve spojení s § 7 bodem 5. a § 9 odst. 4 advokátního tarifu]. Za každý úkon právní služby náleží zástupci mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč. Celkem tedy zástupci žalobce náleží částka 6 800 Kč. Zástupce žalobce nedoložil, že by byl plátcem DPH a žádné další náklady neuplatnil. Uvedená částka bude ustanovenému zástupci vyplacena ve lhůtě 60 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 19. října 2022

Mgr. Filip Skřivan, v. r.
samosoudce

